

VIEŠOJI ĮSTAIGA ROMŲ VISUOMENĖS CENTRAS

Kodas 125607735 Metalo g. 23a, LT-02190 Vilnius Tel./faksas 210 4134

Veiklos ataskaita už 2017 m.

Viešoji įstaiga Romų visuomenės centras (toliau – Įstaiga) įsteigta 2001 m. liepos 19 d. Įstaigos kodas – 125607735, 2004 m. gruodžio 21 d. išduotas Juridinių asmenų registravimo pažymėjimas Nr. 045561, buveinės adresas – Metalo g. 23A, Vilnius.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo.

Įstaigos pagrindinis tikslas – Romų etninės mažumos visavertis integravimas į Lietuvos visuomenės gyvenimą.

Įstaigai nuo 2004 m. gruodžio 21 d. suteiktas paramos gavėjo statusas.

Įstaigos finansiniai metai yra kalendoriniai metai, finansinių metų pradžia – sausio 1 d. pabaiga gruodžio 31d.

Viešoji įstaiga Romų visuomenės centro 2017 metų veiklos ataskaita parengta vadovaujantis 1996-07-03 LR Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 12 straipsnio nuostatomis

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras tikslai, veiklos tikslų įgyvendinimas ir veiklos rezultatai:

- romų etninės mažumos visavertis integravimas į Lietuvos visuomenės gyvenimą;
- romų tautinio savitumo išsaugojimas atsižvelgiant į specifines jų gyvenimo sąlygas;
- pažangių romų, lietuvių ir kitų tautų bendradarbiavimo idėjų propagavimo Lietuvoje ir užsienyje skatinimas;
- statistinės, istorinės bei demografinės medžiagos apie Lietuvos romus kaupimas ir sisteminimas;
- konferencijų, seminarų, apvalaus stalo pasitarimų ir kitų renginių, susijusių su romų, kitų tautinių mažumų problemomis ir tautiniais santykiais, organizavimas;
- ryšių su atitinkamomis organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje palaikymas;
- formaliojo ir neformaliojo švietimo paslaugų teikimas;
- konsultacijų gyventojams tautinių mažumų teisių ir apsaugos klausimais teikimas bei kita teisinė pagalba;

- su romų bendrijos veikla susijusių kultūros renginių organizavimas;
- etninio nepakantumo mažinimas, dalyvavimas Lietuvos žmogaus teisių koalicijos, Europos tinklo prieš rasizmą (ENAR), Europos romų vietinių organizacijų tinklo (ERGO) veiklose bei kitų antidiskriminacinių priemonių vykdymas;
- dalyvavimas Lietuvos ir Europos Sąjungos projektuose.

VšĮ Romų visuomenės centras pasirašė su Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Romų integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugų Vilniuje ir Šalčininkų rajone teikimo sutartį. Nr. SP-29. 2017 m. balandžio 20 d. pasirašytas susitarimas Nr. Sp-29/1 dėl 2016-04-22 Romų integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugų Vilniuje ir Šalčininkų rajone teikimo sutarties. Nr. SP-29 pratęsimo..

2017 m. Romų visuomenės centras teikė romų tautinės mažumos integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugas pagal šį susitarimą. Paslaugos buvo atliekamos etapais, suteiktos laiku ir pilnai.

1. Paslauga „Romų vaikų neformalaus ugdymo renginių organizavimas Vilniuje“

1.1. Integracijos ir socializacijos užsiėmimų organizavimas ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių vaikams

1.1. Dauguma Vilniaus Kirtimų taboro vaikų, lankančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes yra iš daugiavaikių nepasiturinčių šeimų. 20 vaikų grupė lankė Socializacijos ir integracijos užsiėmimus, kurių tematika ir turinys ugdo socialinius įgūdžius, skatina vaikų motyvaciją savirealizacijai bei integracijai į platesnę visuomenę. . Patyrusios pedagogės kvalifikuotai parengė temas, atspindinčias aktualias problemas, apgalvojo ir naudojo priimtinas, patrauklias ir lanksčias formas konsultacijoms. Integracijos ir socializacijos užsiėmimai, kuriems vaikai lieka po pamokėlių, suteikia jiems galimybę turiningai leisti laiką po pamokų: žaidybine forma pedagogai formuoja socialinius įgūdžius, elgesio normas, suteikia papildomas žinias, motyvuoja plėsti akiratį. Šiems užsiėmimams skirta 240 valandų;

1.2. Integracijos ir socializacijos užsiėmimų organizavimas mokyklinio amžiaus vaikams:

Konsultacijas, skirtas mokyklinio amžiaus vaikams lankė 30 vaikų.. Atsižvelgiant į temą ir aktualią problemą, grupė buvo dalijama į dvi dalis: pagal amžių – jaunesnio mokyklinio amžiaus ir paauglių, berniukų ir mergaičių.

Kadangi didelę grupę suvaldyti sunku, grupę teko dalinti į dvi dalis, užsiėmimus ta pačia tema mokytoja vedė 2 kartus. Vaikai dažnai buvo konsultuojami individualiai. . Grupiniai užsiėmimai interaktyvūs, dinamiški, pritaikyti vaikų interesams, atkreipiant dėmesį į aktualijas. Romų vaikams svarbios tokios temos, kaip šeimos vertybės, atsakinga tėvystė, sėkminga ateitis, mažiau dėmesio sulaukia užsiėmimai asmens higienos klausimais.

Viso šioms konsultacijoms skirta 440 valandų.

1.3. Romų muzikos ir dainavimo būrelio organizavimas:

Romų muzikos ir dainavimo būrelį lankė 10 romų vaikų. Užsiėmimams skirta 264 val.

Muzikos vadovė N. Petročenko, vėliau vadovas G. Michailovskis stengėsi sudominti vaikus, sudaryti koncertinį repertuarą iš romų autentiškų dainų. RVC kolektyvo užduotis – sužadinti meilę autentiškai muzikai, parodyti, kad būtent ta muzika žavi žmones. Be to, užsiėmimu uždaviny - supažindinti vaikus su lietuvių muzika, išmokti populiarias dainas. Šiais metais repertuaras atnaujintas, vaikai išmoko populiarias dainas.

1.4. Romų tautinių šokių būrelio organizavimas

būrelio užsiėmimus vedė ansamblio „Sare roma“ šokėja Anžela Kaldaros, vėliau – RVC kolektyvo šokėja Gabriela Brižinskaitė ir savanorė M. Levčuk.. Šiems užsiėmimams buvo skirta 264 val. Būrelį lankė 10 vaikų ir paauglių, įtrauktų į koncertinę ansamblio „Roma de drom“ grupę. Tačiau repeticijos, šokių konkursai vyksta kasdien, kartu šoka ir daug kitų vaikų; Šiais metais kolektyvo repertuare yra šiuolaikinių šokių.

1.5. Meno terapijos ir dailės būrelio organizavimas

Nuolat būrelį lankė 10 vaikų. Pagal numatytą planą buvo organizuojamos kūrybinės dirbtuvės, piešinių ekspozicijos. Mokytojos D. Drazdauskienės taikoma meno terapijos metodika labai pasitvirtino, nes ji nevaržo, neįpareigoja, bet skatina saviraišką su tikslu kelti kiekvieno romų vaiko savivertę bei pasitikėjimą savimi. Romų vaikai yra gabūs menams, kaip ir visi vaikai yra kūrybingi, emocionalūs, sudominus, noriai įsitraukia į procesą. Dailės būrelis yra populiarus, gausiai lankomas. Šiai veiklai skirtos 104 val. netenkina poreikio – reikėtų daugiau laiko skirti vaikų, turinčių nemažai psichologinių ir socialinių įgūdžių problemų, terapiniams užsiėmimams. Pasinaudota ir Neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis.

1.6. Romų vaikų pilietiškumo ir bendruomeninių gebėjimų ugdymo užsiėmimai

Kirtimuose gyvenantys vaikai ir paaugliai gyvena skurdžiomis ir nepalankiomis asmenybės vystymuisi sąlygomis. RVC darbuotojai ugdė romų vaikų bendruomeninius gebėjimus, įtraukiant ir tėvus ar kitus suaugusiuosius šeimos narius. Tuo tikslu surengta virš 20 renginių, išvykų.

Siekiant atrasti sąsajas tarp skirtingų tautų papročių jau eilę metų tradiciškai Romų visuomenės centre organizuojama Vaikų Velykėlių šventė, t.y., savaitė po Šventų Velykų. Pagrindinis akcentas, žinoma, - įvairūs žaidimai su margučiais. Šiomet buvo organizuotas gražiausio kiaušinio piešinių konkursas, vaikai piešė margučius ant A3 lapų, po to juos dekoravo gofruotu popieriumi. Vėliau vyko tikrų kiaušinių marginimo varžytuvės su kiaušinių ridenimo varžybomis. Vaikams ir paaugliams ypač patinka ridenimo turnyras. Buvo organizuotos linksmosios estafetės. Šventę vainikavo šventinio pyrago valgymas ir mėgėjų šokti koncertas.

Balandį RVC atliko dviejų savaitių praktiką būsimi socialiniai pedagogai iš Pietų Danijos universitetinės kolegijos (University College South Denmark) Lea Larsen and Mikkel Fahlstrøm. Norėdami susipažinti su Kirtimų romų taboro bendruomene bei jų problemomis jie surengė diskusiją apie galimus nesklandumų sprendimo būdus. Jie puikiai organizavo simuliacines situacijas ir provokavo pačius romus siūlyti būdus ir, kas svarbiausia, priemonės, kaip išeiti iš užburto rato. Įdomiausia, kad vaikai drąsiai reiškė savo pasiūlymus, „piešė“ busimojo taboro vizijas.

Š. m. gegužės 15 d. surengta popietė, skirta Motinos (gegužės 1 d.) ir Šeimos (gegužės 15 d.) paminėti. Šeimos tradicijos šventai saugomos romų bendruomenėje, giminystės ryšiai itin stiprūs. Renginyje buvo parodytas dėmesys motinoms, jų saugomiems tradicijoms vaikams prieinama forma. Į renginį buvo pakviesti RVC lankančių vaikų tėvai - priešmokyklinės grupės ir Dienos centro lankytojų šeimos. Vaikai parengė trumpą programėlę su dainomis ir eilėraščiais apie mamą, parodė naujai parengtus šokius. Klasė buvo papuošta vaikų piešiniais apie mamą ir šeimą. Pažangiai lankančių RVC ir mokyklas vaikų mamos buvo apdovanotos atminimo dovanėlėmis.

Š. m. gegužės 27-28 d. RVC vaikai kartu su ansambliu „Roma de drom“ dalyvavo XV Lietuvos tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų festivalyje, į kurį sugužėjo beveik trys šimtai tautinių mažumų vaikų iš visos Lietuvos. Renginys vyko Klaipėdoje.

Šventinės programos vienijanti tema – **Teka teka saulė**. Koncerto programoje, pagal organizatorių sumanymą, skambėjo tautų, gyvenančių Lietuvoje, dainos, folklorinė muzika.

Festivalio programa tęsėsi vaikų stovykloje „Pasaka“ Giruliuose, kur vaikus laukė koncertas ir diskoteka jūros pakrantėje. Antra diena buvo skirta kūrybos užsiėmimams, edukacijai, bendravimui.

Š. m. gegužės 29 d. RVC vaikai šventė Mokslo metų užbaigimą.

Kieme, sporto aikštelėje buvo organizuota linksmoji spartakiada. Judrus, energingi romų vaikai su malonumu dalyvavo rungtynėse. Jiems buvo pasiūlytos linksmos estafetės, komandiniai žaidimai, individualūs konkursai. Pirmą kartą į spartakiados programą įtrauktos stalo teniso varžybos.

Romų visuomenės centras ne pirmus metus draugauja su įstaiga „Gera Muzika Gyvai“ ir jos steigėju Žilvinu Švarpliu. Tai nuo 2006 m. veikianti ne pelno siekianti organizacija, kuri savo šiltais koncertais Lietuvos gyventojus pažindina su World muzikos stiliumi – šiuolaikine muzika, apjungiančia tradicijas, dabartinio žmogaus jausmus ir pomėgius. Vasaros viduryje pas romus atvyko džiazo grupė Hazmat Modine Band Page iš Amerikos, kuri savo kūryboje naudoja čigoniškos muzikos motyvus, improvizuoja čigonišką muziką. Koncertas turėjo vykti RVC lauko aikštelėje, bet atlikėjai pasirodymą numatė

pakankamai anksti, todėl muzikantams teko eiti ieškoti žiūrovų į taborą. Smalsumo ir tolerancijos vedami artistai gyvai bendravo su taboro gyventojais, leido vaikams ir suaugusiems improvizuoti, pamėginti instrumentais groti. Vyko labai gražus ir šiltas bendravimas su bendruomene.

Romų visuomenės centrą lankantys vaikai, kurių šeimos įtrauktos į socialinės rizikos šeimų sąrašą, pagal galimybę būna užimti įvairiomis veiklomis. Jiems skiriamas nuolatinis dėmesys. Šį mėnesį vaikai buvo kelis kart pakviesti į kino teatrą VINGIS nemokamai filmo peržiūrai. Visų pirma, tai didžiulė atrakcija vaikams, antra, tai bendruomeninių gebėjimų ugdymas ir socializacija. Pagal susitarimą su partneriais, vaikai vyksta į vietą visuomeniniu transportu, bendrauja su bendraamžiais, filmą žiūri lietuvių kalba. Renginio partneris – Vilniaus m. Socialinės paramos centras.

Romų visuomenės centrą lankantys vaikai vasarą vyko į Kairėnų botanikos sodą, kur jų laukė daug atradimų, į gamtą ir parkus. Mėgstamiausia tapo išvyka į Vilniaus Bernardinų sodą.

Rugpjūtį įvyko senai planuojama ekskursija į romų bendruomenės nario Josifo Tyčinos ūkį. Tikslas – aplankyti tikro ūkininko sodybą, parodyti vaikams, kaip vedamas ūkis, kiek triūso reikia įdėti, kad gauti produktą. Be to, dauguma mieste gyvenančių vaikų net nematė gyvų karvių, kiaulių, vištų, o ūkininkas Josifa Tyčina kaip tik jų turi. Ekskursijos metu vaikai susipažino su gyvulių laikymo tvartuose taisyklėmis, apžiūrėjo avis, 7 veislių vištas, gavo dovanų neregėtų mažų kiaušinukų, žaidė su žąsimis, degustavo pieną iš kart po karvutės melžimo. Antroji ekskursijos dalis vyko miške. Ūkininkas Josif Tyčina turi leidimą kirsti mišką, jis supažindino vaikus su miško apsaugos reikalavimais, padalino lankstinukus.

Vasaros pabaigoje grupė vaikų aplankė Jašiūnuose išpūdingą, naujai restauruotą M. Balinskio dvarą. Po to važiavo prie Šalčios upės, kuri įteka į Merkį. Ten buvo suorganizuotas pasiplaukiojimas baidarėmis.

Romų visuomenės centro auklėtiniai yra nuolatiniai festivalio „Teatriukas“ dalyviai. Šiais metais jie buvo pakviesti į spektaklį „Kuršiukas“, vykusį Kirtimų kultūros centre.

Tradiciškai rugsėjo pradžioje organizuojama šventė visiems RVC Dienos centro vaikams, skirta mokslo metų pradžiai. Šiuo renginiu siekiama pasveikinti ir paskatinti visus romukus lankyti mokyklą, palinkėti jiems sėkmės ir gražaus bendradarbiavimo su pedagogais. Šį kartą vaikų laukė daugybė siurprizų. Pas juos atvyko Žmogus-voras, kuris žaidė su jais, konstravo figūrėles iš balionų, organizavo linksmas varžybas, bendrai padovanojo daug džiaugsmo. Po to buvo organizuoti judrūs žaidimai, šokių, šaudymo lankais, piešimo ant balionų konkursai. Visi nugalėtojai gavo apdovanojimus. Pabaigoje buvo išdalinti ir saldūs siurprizai – ledai.

Spalio 7 d. romų vaikai dalyvavo socialinėje akcijoje „ŽvejOK 2016“, kuri vyko Arūno Valinsko tvenkiniuose. Vaikams renginio metu buvo išdalinti žvejybos įrankiai, pašarai, masalai, be to mažieji dalyviai sulaukė tėviško patarimo apie mėgėjišką žuklę iš Aplinkos viceministro Lino Jonausko, Romų visuomenės centro draugo Vacio Paulausko ir kitų žvejų mėgėjų - profesionalų ir savanorių.

Spalio mėn. Romų visuomenės centro lankytojai vyko į spektaklį pagal H. K. Anderseną „Skiltuvas“, kurį vaikams dovanojo Kišiniovo valstybinis jaunimo teatras „S ulicy roz“.

Lapkritį Romų visuomenės centro lankytojai buvo pakviesti į animacinio filmuko „Stebuklingi pieštukai“ peržiūrą. Filmuką kūrė 116 įvairaus amžiaus mokinių, 2003 m. jis laimėjo prizą kaip geriausias vaikų sukurtas animacinis filmas Tarptautiniame animacinių filmų festivalyje „Tindirindis“ ir buvo rodytas tarptautiniuose festivaliuose Šiaurės ir Baltijos šalyse. Animacinį filmuką peržiūrai pristatė Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus.

Gruodžio 11 d. Romų visuomenės centro maži lankytojai buvo pakviesti į Kalėdinį renginį į Kirtimų kultūros centrą. Vaikams buvo parodytas smagus interaktyvus spektaklis apie 7 ožiukus. Žiūrovai buvo pakviesti aktyviai dalyvauti. Vaikučius atėjo pasveikinti du Seniai Šalčiai, kurie atnešė dovanėles, bet dalino juos tik tiems, kad parodys savo gebėjimus – padainuos, pašoks, papasakos eilėraštį. Nenuostabu, kad visi gavo dovanas už temperamentingą šokį.

Gruodžio 13 d. Romų visuomenės centro lankytojai dalyvavo edukacinio projekto „Kultūrų ratas“ baigiamajame renginyje Kėdainiuose. Edukacinis projektas „Kultūrų ratas“ yra skirtas mokinių neformaliai pilietiniam švietimui. Projektą inicijuoja Švietimo ir mokslo ministerija, organizuoja ir vykdo Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, bendradarbiaudamas su Tautinių mažumų departamentu prie LRV, Romų visuomenės centru, Visagino kultūros centro Etninės kultūros ir edukacijos skyriumi.

Gruodžio 22 d. Romų visuomenės centro lankytojai buvo pakviesti į Kalėdinį renginį mano klube „Galiorka“. Vaikus ir paauglius pasitiko šventinis stalas su vaišėmis ir arbata jaukioje klubo aplinkoje. Programą pradėjo nuotraukų prezentacija. Dalyviai gyvai reagavo į savo įvaizdžius, jiems buvo malonu prisiminti svarbiausius metų įvykius. Vėliau buvo pristatytas romų vaikų piešinių kalendorius, vienas buvo padovanotas šeimininkams, piešinių autoriai paliko autografus. Atėjo malonus padėkų ir dovanėlių įteikimo momentas. RVC direktorė apdovanojo visus aktyviausius lankytojus, padėjo jiems už kartu praleistą laiką.

1. 7. Romų vaikų integracijos ir tautinio identiteto puoselėjimo vasaros stovyklos Lietuvoje

Šiomet birželio mėn. romų vaikams buvo suorganizuota stovykla Čiobiškyje, Širvintų rajone. Stovyklautojus maloniai sutiko priimti Čiobiškio vidurinė mokykla. Kaip ir kiekvienais metais, ilsėtis į stovyklą Romų visuomenės centro darbuotojai atrinko 15 pačių stropiausių mokinių.

Pagal iš anksto numatyta dienotvarkę buvo vykdomos įvairios veiklos: išvyka prie smiltinių paleolito eros geologinių olių, edukacinė pamoka pas tautodailininką P. Malinauską, pažintis su keltu, plaukimas baidarėmis, draugiškas vakaras su Čiobiškio ir Lapelių bendruomenėmis, dailės terapija, kvadrato varžybos, stovyklautojų pamėgtas žaidimas „2 kapitonai“, stalo žaidimų konkursas, žvejyba, visus metus trokštamas žaidimas „Lobio paieška“, vakaras prie laužo - dešrelių ir šašliko kepimas, individualus bendravimas, grybavimas-uogavimas.

Manytina, kad stovyklų laikas turi būti ilgesnis, būtų tikslinga organizuoti keletą pamainų skirtingo amžiaus vaikams, pamainas mišrioms grupėms, kad romų vaikai galėtų bendrauti su savo bendraamžiais iš kitų bendruomenių.

2. Paslauga „Romų įgalinimas ir įgūdžių ugdymas“

2.1. Tarpkultūriniai tarpininkai kartu su kitais RVC darbuotojais nuolat tiesiogiai bendrauja su romais, jų šeimomis. Pagrindinis darbo metodas – atvejo vadyba. Tarpininkai padeda identifikuoti socialinę problemą ir surasti sprendimą, patarti, pakonsultuoti, suteikti lydimąją pagalbą. Kartu tarpininkai kaupia informaciją apie romų bendruomenę Lietuvoje.

Bendras kontaktinių valandų skaičius – 1440. Pagalbą gavo 186 romai iš Vilniaus miesto ir rajono, Šalčininkų rajono. Vienam klientui skirta nuo 6 iki 10 val. Dauguma besikreipusių socialinės pagalbos – Kirtimų gyventojai. Pagrindinės konsultavimo temos – asmens dokumentai, skolų valdymas, pašalpos, baudos.

2.2. Informacinių paslaugų teikimas romų bendruomenės atstovams

Romų bendruomenė turi nuolatinę prieigą prie Interneto. Sudarytos ir užtikrintos sąlygos kompiuterinio raštingumo ugdymui: nuolat veikė Informacinis centras – romų bendruomenės atstovai galėjo nemokamai naudotis 5 kompiuteriais, interneto ryšiu, kompiuteriniais tinklais. Esant poreikiui buvo teikiamos konsultacijos, padedančios formuoti bei ugdyti kompiuterinio raštingumo įgūdžius. Skirta 1920 val.

2.3. Individualių konsultacijų kompiuterinio raštingumo klausimais teikimas romams

Numatytos individualios konsultacijos, kuriomis pagrinde naudojasi romai, besimokantys nuotoliniu būdu. RVC specialistai lavina naudojimosi kompiuteriu įgūdžius, padeda atlikti užduotis, supažindina su kompiuterinėmis programomis, suteikia informaciją apie internetines svetaines, padeda surasti ir patalpinti skelbimus, sudaro galimybę pasinaudoti orgtechnika – printeriu, skeneriu. Suteikta 180 konsultacijų.

2.4. Valstybinės kalbos kursų I lygiu organizavimas Eišiškėse

Populiarėja lietuvių kalbos kursai Eišiškėse, kur romai neturi kalbinės aplinkos. Kursų programa sudaryta remiantis 10 metų patirtimi, panaudojant metodinę medžiagą iš ankstesnių lietuvių kalbos kursų. Lietuvių kalba dėstoma 10 asmenų grupei. Kursų trukmė – 96 val. Kursų dėstytoja D. Verseckienė sudomina kursantus inovatyviomis interaktyviomis formomis, turinio prieinamumu. Manytina, kad kursai turi būti tęsiami.

2.5. Teisinio raštingumo konsultacijos Vilniuje ir Eišiškėse

Romai nuolat susiduria su problemomis, kurių sprendimas reikalauja teisinio pasirengimo. Tokia pagalba būtina. RVC darbuotojams talkino profesionalūs teisininkai bei studentai ir savanoriai. Būtina pažymėti, kad daugumoje atvejų romai neturi galimybės gauti kvalifikuotą pagalbą dėl lešų stokos, pasitaikė atveju, kai advokatai nesiėmė jų bylų, tačiau paskutiniu metu atsirado tendencija, ir ne tik Lietuvoje, kai patys romai nenori kreiptis dėl oficialios teisinės pagalbos, nes yra nubauginai.

RVC darbuotojai kartu su teisininkais E. Latauskiene, I. Pupeikiu, A. Ruzge, B. Sabatauskaite ir kitais rengė dokumentus įvairiais teisiniais klausimais, dažniausiai gvildenamos temos – LR pilietybės įstatymo taikymas, leidimai nuolat ir laikinai gyventi Lietuvoje, globos ir rūpybos klausimai. Šiais metais gruodžio mėnesį pasinaudota Vilniaus Caritas kvietimu gauti nemokamas teises konsultacijas. Konsultacijoms skirtos 96 valandos.

2.6. Romų bendruomenės įgalinimo renginiai

2017 m. RVC organizavo 4 romų bendruomenės įgalinimo renginius, skirtus lyderių mokymams, moterų organizacijų kūrimo skatinimui, tarpininkų motyvavimui.

2016 m. birželio 12 d. romų organizacijų atstovai dalyvavo mokymuose, kur buvo aptarti romų organizacijų prioritetai: “Speed dating” – trumpas kiekvienos organizacijos prioritetų pristatymas, vyko diskusija “Ko laukia iš romų organizacijų romai?”, dalyvaujant

bendruomenės atstovams, išgrynintos Romų muzikos festivalio Šiauliuose galimybės atskleisti naujus talentus.

2017 m. rugsėjo 19 d. RVC kartu su Lietuvos žmogaus teisių centru organizavo mokymus moterims “Moterų padėtis tradicinėje romų bendruomenėje“, bet vyrai liko neabejingi. Programoje buvo numatytas filmo "Spartakas ir Kasandra" pristatymas auditorijai ir jo ištraukų peržiūra, antroje dalyje vyko Diskusija "Šiuolaikinės moters padėtis tradicinėje romų bendruomenėje. Iššūkiai ir perspektyvos". Joje dalyvavo Svetlana Novopolskaja (Romų visuomenės centro direktorė), Dr. Vita Petrušauskaitė-Kontvainė (Etninių tyrimų institutas), Inga Abromavičiūtė (Lietuvos žmogaus teisių centro pirmininkė), **Simona** Gaidytė (Lietuvos žmogaus teisių centro projektų vadovė).

2017 m. spalio 17 d. romų moterys buvo pakviestos į festivalio „Nepatogus kinas“ seansą apie smurtą šeimoje. Po filmo vyko diskusija „Smurtas šeimoje: kaip sumažinti jo mastą ir tinkamai apsaugoti aukas? Renginio tikslas: romų moterų ir mergaičių įgalinimas, spręsti bendruomenės socialines problemas, keisti mąstymą, nušviesti moters vaidmenį.

2017 m. gruodžio 22 d. organizuotas informacinis seminaras romų bendruomenių lyderiams dalyvaujant Širvintų r. Lapelių ir Vilniaus r. Salininkų bendruomenių pirmininkėms. Buvo pristatyta geroji patirtis, vykdomi projektai, naujos programos.

3. Paslauga „Romų kultūros ir tradicijų puoselėjimas ir sklaida“

3.1. Romų vaikų kolektyvo koncertinės programos pristatymas Lietuvoje

VšĮ Romų visuomenės centras ansamblio „Roma de drom“ dainininkai ir šokėjai dalyvavo 6 koncertuose:

- balandžio 29 d. Salininkų bendruomenė organizavo renginį, skatinantį bendruomeniškumą, pilietiškumą, puoselėjantį gerus kaimyninius santykius, - „Kaimynų popietė“. Šiame renginyje dalyvavo ir koncertavo Romų visuomenės centro ansamblis „Roma de drom“. Kaip visada, romų vaikai ir paaugliai savo šokiais ir dainomis padarė gražų įspūdį.

- gegužės 27-28 d. XV Lietuvos tautinių mažumų šeštadieninių – sekmadieninių mokyklų festivalis vyko Klaipėdoje. Šventinės programos tema – Tekta teka saulė. Koncerto programoje, pagal organizatorių sumanymą, skambėjo tautų, gyvenančių Lietuvoje, dainos, folklorinė muzika.

- Spalio 19 dieną Romų visuomenės centro ansamblis „Roma de drom“ dalyvavo Tautinių bendrijų vaikų ir jaunimo meno kolektyvų festivalyje „Kultūrų vainikas“, vykusiame Tautinių bendrijų namuose.

- Lapkričio 3 dieną Romų visuomenės centro ansamblis „Roma de drom“ dalyvavo Tarptautinės romų kalbos dienos minėjimo koncerte, vykusiam Kirtimų kultūros namuose. Šventę organizavo Vaikų dienos centras „Padėk pritapti“. Koncertinė programa buvo įvairi ir originali – dalyvavo suaugę atlikėjai, mamytės, kas labai patiko publikai. Nenuostabu, kad abiejų dienų centrų vaikai dainavo tas pačias dainas. Karu su Vilniaus romų vaikais koncerte dalyvavo kolektyvai iš Panevėžio ir Ukmergės.

Lapkričio 17 dieną Romų visuomenės centro ansamblis „Roma de drom“ dalyvavo Tarptautinės tolerancijos dienos minėjimo koncerte, vykusiam Širvintų rajono Musninkų Alfonso Petručio gimnazijoje. Koncertinėje programoje kartu su romų vaikais dalyvavo Vilniaus Ateities vidurinės mokyklos rusų folkloro ansamblis, Vilniaus rajono Nemenčinės kultūros namų senjorų ansamblis „Pagoda“. Moksleiviai šiltai priėmė svečius, vedančioji kalbėjo trim kalbomis, viravo draugiška atmosfera. Tikru integracijos požymiu pavadino gimnazijos kolektyvas naują RVC ansamblio koncerto dalį – vaikai šoko hip-hop stiliaus šokius.

Gruodžio 13 dieną Romų visuomenės centro ansamblis „Roma de drom“ dalyvavo edukacinio projekto „Kultūrų ratas“ baigiamąjį renginį koncerte, vykusiam Kėdainių krašto muziejaus daugiakultūriniame centre. Romų visuomenės centro ir Panevėžio vaikų dienos užimtumo centro vaikai surengė smagią koncertinę programą. Publiką sužavėjo skambėjusios dainos ir, žinoma, uždegantys romų šokiai. Tikru integracijos požymiu pavadino naują RVC ansamblio koncerto dalį – vaikai šoko hip-hop stiliaus šokius.

3.2. Romų vaikų piešinių parodų organizavimas Vilniuje

Vilniaus m. Centrinės bibliotekos Antakalnio skyriuje rugsėjo 21 d. atidaryta VšĮ Romų visuomenės centro dienos centro lankytojų - vaikų kūrybos paroda „Vasaros atspindžiai“. Bibliotekoje įvyko parodai skirtas renginys, kur darbėlių autoriai susitiko su bibliotekos lankytojais ir kolektyvu.

Gruodžio 22 d. Vilniaus m. meno klube „Galiorka“ buvo atidaryta VšĮ Romų visuomenės centro vaikų kūrybos paroda, kuri veiks iki 2018 m. sausio 13 d. Parodoje eksponuojami tautodailininkės Laimutės Fedosejevės ir pedagogės Daivos Drazdauskienės mokinių darbai.

3.3. Romų Holokausto aukų minėjimo organizavimas 08 02

Rugpjūčio 2 d. Vilniuje paminėta Tarptautinė romų holokausto aukų atminimo diena. Aukų pagerbimo ceremonijoje Panerių memoriale dalyvavo romų bendruomenės, valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų atstovai, vilniečiai.

Kalbėję Lietuvos romų bendruomenės pirmininkas Išvanas Kvikas, JAV Ambasados Antrasis sekretorius Ted Janis, Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky pažymėjo, kad nacizmo nusikaltimams prieš žmoniją nėra senaties termino. Negalima pamiršti holokausto aukų atminimo, kad niekada tai nepasikartotų.

Tylos minute buvo pagerbtas romų Holokausto aukų atminimas. Prie paminklo fašizmo aukoms minėjimo dalyviai padėjo gėlių. Buvo išdalinti romų vaikų pagamintos tautinės vėliavėlės.

Vėliau Vilniaus Rotušėje vyko Romų vernisažas, skirtas Tarptautinei romų holokausto aukų atminimo dienai: Paroda „Lenkijos romų tradicijos, papročiai ir istorija“ ir Prashant Rana (Švedija) foto retrospektyva „Nomads of the Future“ („Ateities klajokliai“).

4. Paslauga „Informacijos sklaida“

4.1. Visuomenės informavimas apie Lietuvos romų tautinės mažumos aktualijas, organizacijų veiklą, projektus ir renginius paslaugų teikėjo internet svetainėje arba kitose visuomenės informavimo priemonėse

RVC nuolat talpino informacinius pranešimus interneto svetainėje www.roma.lt, Romų visuomenės centro Facebook paskyroje, platino kitais kanalais. Viso parengta 48 pranešimai.

5. Paslauga „Patalpų ir įrangos suteikimas romų nevyriausybinių organizacijų veiklai arba su romais dirbančių organizacijų veiklai“

5.1. Patalpų ir būtinos įrangos suteikimas nemokamai romų bendruomenės renginiams organizuoti pagal poreikį

Suteiktos patalpos 21 renginiui.

Pagal minėtą sutartį 2017 m. gautos lėšos – 59 958 eurai (penkiasdešimt devyni tūkstančiai devyni šimtai penkiasdešimt aštuoni eurai) - buvo apskaitomos įstaigos biudžetinėje sąskaitoje. Atsiskaitymas už gautas lėšas buvo atliekamas pagal LR Kultūros ministerijos ir Tautinių mažumų ir departamento prie LR Vyriausybės nustatytą tvarką.

Taip pat, pagal minėtas sutartis, buvo padengtos VŠĮ Romų visuomenės centras išlaikymo (šildymas, elektra, vanduo, patalpų apsauga, valymo paslaugos ir pan.) bei funkcionavimo (telefono, fakso ir pastovus interneto ryšys, kopijavimo ir skenavimo paslaugos ir pan.) išlaidas.

IKIMOKYKLINIS IR PRIEŠMOKYKLINIS UGDYMAS 2017/2018 MOKSLO METAI

Kirtimų romų gyvenvietės mažėjimo tendencija atsispindi ir ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių auklėtinių skaičiuje.

2016/2017 m. m. buvo suformuota mišri 13 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų grupė (iš jų tik 2 priešmokyklinukai, turintys labai menkus socialinius, pedagoginius įgūdžius). Ikimokyklinio ugdymo grupes lankantiems auklėtiniams neskiriamas nemokamas maitinimas, nepriklausomai nuo to, jis iš socialiai remtinės šeimos ar ne. Kadangi dauguma vaikų auga skurstančiose šeimose, jiems karštas maistas buvo svarbus faktorius, užtikrinantis lankomumą.

Mokslo metų pradžia tabore nebeliko daugiavaikių šeimų, jos visos gavo socialinį būstą. Pritaikius tėvams kardomasias priemones, keletas vaikų buvo išvežta į vaikų globos namus. Objektyviai šį procesą galima laikyti pozityviu. Tačiau Romų visuomenės centras prarado kompetentingas specialistes – abi pedagoges, turinčias unikalią darbo su romų vaikais patirtį.

Ikimokyklinę grupę RVC 2017 m. pradėjo lankyti 10 romų vaikų. Pedagogė Liudmila Stepanova, talkinant savanoriui Alikui Bogdanovui, stengiasi įdomiai ir patraukliai organizuoti užsiėmimus, skatina vaikus ir tėvus sistemingai lankyti pamokėles, nuolat kontaktuoja su tėvais ir net seneliais.

NUOTOLINIS MOKYMAS 2016/2017 - 2017/2018 MOKSLO METAIS

Romų visuomenės centre nuo 2007 m. veikia nuotolinio mokymo konsultacinis punktas. Jau keletą metų ši paslauga teikiama per Akmenės suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centrą. Tai patogi ir prieinama, lanksti ir lojali galimybė jau suaugusiems romams, savo laiku per anksti iškritusiems iš bendrojo lavinimo mokyklų ugdymosi proceso, įgyti pagrindinį bazinį išsilavinimą, kad po to lengviau būtų įsijungti į darbo rinką (platesnės profesijos įgyjimo ar darbo įsigijimo galimybės), sėkmingiau integruotis į visuomenę.

2016/2017 mokslo metais RVC konsultacinio punkto paslaugomis naudojosi 17 6-10 kl. romų bendruomenės atstovų. Iš jų 1 baigė 10 klasių ir gavo I pakopos vidurinio ugdymo programos baigimo pažymėjimą.

2017 metų rugsėjo 1 d. turėjome 14 moksleivių nuo 7 iki 11 kl., norinčių mokytis nuotoliniu būdu. 2018 m. pavasarį 3 moksleiviai laikys PUPP I pakopos vidurinio ugdymo egzaminus ir gaus baigimo pažymėjimus, lygiaverčius besimokančiųjų jaunuolių bendrojo lavinimo mokyklose.

Mokymasis nuotoliniu būdu kelia romų bendruomenės jaunimo pasitikėjimą savo jėgomis, tobulina kompiuterinį raštingumą, socialines kompetencijas.

Tik Romų centre Kirtimų taboro gyventojai gali naudotis neribotu internetu, dalyvauti nuotolinio mokymosi Adobe Conect vaizdo pamokose bei atlikti užduotis Moodle programoje. Čia jie gauna konsultacijas, paramą, pagalbą, reikalingą mokymuisi. Silpnus mokymosi įgūdžius padeda tobulinti pedagogai. Bet skurdi techninė kompiuterinės klasės būklė, pasenusios kompiuterių programos riboja norinčiųjų mokytis galimybes. Tai trikdo ugdymosi sėkmę ir pasiekimus.

VAIKŲ DIENOS CENTRO VEIKLA

Vaikų dienos centrų projektas „Laipteliai į viršų“ vykdomas nuo 2004 metų. Gausus DC lankymas skatina tęsti vykdomas veiklas, organizuoti kryptingą ugdymą.

Penkiolikos metų darbo patirtis su Vilniaus Kirtimų taboro romų bendruomene leidžia daryti išvadą, kad vykdoma nepertraukiama 12 metų DC programa - labai reikalinga ir svarbi. DC lankomumo gausa, aktyvus dalyvavimas miesto, šalies kultūrinuose renginiuose, socialinių paslaugų šeimoms poreikis - atspindi sėkmingus rezultatus. Šalia kriminogeninės romų gyvenvietės įsikūrusiame Romų visuomenės centre organizuojamas neformalus ugdymas tarnauja kaip prevencinė priemonė, siekiant apsaugoti jaunąją kartą nuo neigiamos aplinkos poveikio, sudaro sąlygas romų vaikams ir paaugliams ugdyti socialinius įgūdžius, pakeisti aplinką, pamatyti kitokio gyvenimo alternatyvas, formuoti šiuolaikinio gyvenimo vertybes, skatina motyvaciją. Dienos centras suteikia galimybę paruošti pamokas, padedant dalyko mokytojui, naršyti Internetu, gauti specialisto konsultaciją, pažiūrėti mėgstamą video ar multfilmą, sudalyvauti kūrybinėje veikloje, renginiuose, išvykose, išgerti arbatos, sportuoti, žaisti, tiesiog praleisti laiką šiltoje, švarioje aplinkoje.

Dienos centro lankytojams siūlomi įvairūs būreliai (įdomaus skaičiavimo, popierinės plastikos, sporto), finansuojami iš Neformalaus vaikų švietimo programos. Teikiamos sociokultūrinės, socialinės, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugos padeda mažinti socialinę atskirtį. Gerėjantis tarpinstitucinis bendradarbiavimas užtikrina paslaugų kokybę.

Jau trečią kartą RVC DC lankytojai kviečiami dalyvauti projekto „Atviros kultūriniam paveldui asmenybės ugdymas daugiakultūrinėje visuomenėje per rusų literatūrą ir jos sąsają su Lietuvos kultūra“ renginiuose. 2017 m. jie buvo skirti N. Nekrasovo (195), F. Dostojevskio (195), M. Bulgakovo (125) gimimo metinėms paminėti. Mūsų auklėtiniai dalyvavo spektaklyje „Žmonės kaip žmonės“, kuris vyko 2017 m. vasario 7 d. Rusų dramos teatre. Projekto veiklos numato betarpišką dalyvių bendravimą kūrybiniame procese.

2017 metais RVC DC vaikai Tarptautinės romų dienos proga buvo pakviesti į JAV Ambasadą Lietuvoje, kur jiems buvo parengta edukacinė programa. Ambasadose darbuotojai trumpai supažindino svečius su JAV istorija ir kultūra, vėliau vyko interaktyvūs žaidimai, vaikai gavo apdovanojimus ir liko visiškai laimingi.

Besiplečianti partnerių geografija leidžia romų bendruomenės vaikams plačiau pažinti šalies apylinkes ir juose gyvenančius žmones, plėsti akiratį, suvokti savo vertę. Taip, birželio 2 d. RVC vaikų ansamblis „Roma de drom“ dalyvavo Širvintų vaikų dienos centro 20-čio minėjime. Širvintų vaikų dienos centras – ilgametis Romų visuomenės centro partneris, kartu buvo organizuota daug renginių. Į šventę romų vaikų laukė su koncertu.

Nuolat bendraujama su Panevėžio vaikų dienos užimtumo centru, su Ukmergės Šilo gimnazijos III Antakalnio pradinio skyriaus auklėtiniais.

Būtina pažymėti, kad 2017 m. RVC Dienos centras pirmą kartą laimėjo Vilniaus miesto savivaldybės Vaikų dienos centrų konkursą, skirtas finansavimas, pridėtas prie neadekvataus SADM grantu (14 500 eurų metams), padėjo siekti geresnės teikiamų paslaugų kokybės.

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

RVC darbuotojai tarpininkauja Socialinės paramos centre, Migracijos tarnyboje, teismuose, Vilniaus darbo biržoje, Ligonių kasose, bankuose, Probacijos tarnyboje, SoDroje, LESTO skyriuose, Vilniaus m. suaugusiųjų mokymo centre, notarų, antstolių kontorose.

RVC pastangomis Kirtimų gyventojams skirta parama kietu kuru. Vilniaus m. Socialinės paramos centras sudaro sutartį su RVC dėl malkų išdalavimo, visi pagrindiniai darbai atliekami mūsų pačių.

Per 2016 m. RVC kreipėsi į valstybines institucijas ieškant sprendimo, kaip suderinti jų veiksmus, be ko situaciją su romų būstu nevaldoma. Dalyvaujama Vilniaus miesto savivaldybės darbo grupėje Kirtimų romų gyvenvietės problemoms spręsti. Užmegzti ryšiai su ŠĮ „Vilniaus būstas“, su atsakingais asmenimis. Veikiama glaudžiai bendradarbiaujant su Vilniaus čigonų bendrija ir jos pirmininku S. Visocku.

Kiekvienais metais RVC partneriai šveicarų organizacija „Mission Litauen“ atgabena labdaros siuntą – drabužius, mokyklines, higienos priemones. Organizuojami bendri renginiai.

VISUOMENINĖ VEIKLA

Romų visuomenės centras nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. iki 2017 m. birželio 30 d. teikė tarpininkų paslaugas Tautinių mažumų departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuris vykdė Europos Komisijos finansuojamą projektą „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“ (ataskaita pridedama).

RVC kaip partneris 2017 m. dalyvavo projekte „Veiklos rekomendacijų kovai su antisemitizmu ir romofobija Lietuvoje rengimas“ (Development of recommendations for action in the fight against antisemitism and antigypsyism in Lithuania), pareiškėjas – Lietuvos žydų bendruomenė. Projektą rėmė EVZ fondas (Vokietija) („Erinnerung, Verantwortung, Zukunft“ *vok.* – tai „Atmintis, Atsakomybė, Ateitis“ *liet.*). Fondas remia sistemingus ir ilgalaikius tyrimus, analizuojančius romų ir žydų diskriminavimą bei marginalizaciją Europoje. Projekto rėmuose 2017 m. lapkričio 9 d. Vilniuje buvo organizuota tarptautinė konferencija #AtmintisAtsakomybėAteitis. Parengtos ir išplatintos Rekomendacijos dėl veiksmų kovojant su antisemitizmu ir romafobija Lietuvoje. Daugiau informacijos: <http://www.roma.lt/v2/index.php?id=4,313,0,0,1,0>
<https://www.lzb.lt/wp-content/uploads/2018/03/Rekomendacijos-2018.pdf>

2017 m. RVC kaip ERGO tinklo narys pasirašė kontraktą su Centriniumi Europos Universitetu (Central European University) (pagrindas – paslaugų kontraktas su Europos Taryba, atstovaujama Europos Komisijos Nr. JUST/2014/RPPI/PR/EQUA/0150) dėl informacijos teikimo rengiant bendras romų visuomenės situacijos apžvalgas.

Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 25-27 dienomis kartu su Europos Taryba organizavo teminį ekspertų vizitą Lietuvoje. Vizito tikslas – pasidalinti patirtimi apie romų mediatorių darbą, ypatingą dėmesį skiriant užsienyje taikomai tarpininkų darbo su romų vaikais, siekiant išlaikyti juos švietimo sistemoje, praktikai. **Balandžio 27 d. ekspertai svečiavosi Romų visuomenės centre ir Kirtimų romų gyvenvietėje**, kur skleidė informaciją apie romų mediatorių patirti Europos šalyse, diskutavo apie tokios pareigybės steigimo svarbą. Daugiau nuotraukų – galerijoje: <http://tmde.lrv.lt/lt/galerija/romu-ekspertu-vizitas-lietuvoje>

Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės užsakymu išleistas 2018 metų kalendorius su romų vaikų piešiniais.

Spalio 12 d. Tautinių mažumų departamente vyko Romų visuomenės centro surengtas Bendrosios narkomanijos prevencijos seminaras specialistams, dirbantiems su romų bendruomene. Vilniaus priklausomybės ligų centro specialistai mokslo ir tyrimų žiniomis dalinosi su į mokymus susirinkusiais socialiniais darbuotojais ir bendruomenių lyderiais. Mokymuose dalyvavo Tautinių mažumų departamento, Romų visuomenės centro, Lietuvos vaikų fondo, Panevėžio vaikų užimtumo centro, Vilniaus dienos centro „Padėk pritapti“, organizacijų iš Eišiškių, Kybartų ir Jonavos atstovai, dirbantys su romais. Daugiau informacijos: <https://www.facebook.com/vsirvc/>.

Lapkričio 16 d., Tarptautinės tolerancijos dienos išvakarėse, LR Seimo Žmogaus teisių komitetas (ŽTK) surengė išvažiuojamąjį posėdį į Romų visuomenės centrą. Komitetas siekė išsiaiškinti, kokios problemos kyla užtikrinant pilnavertį romų bendruomenės dalyvavimą Lietuvos visuomenės gyvenime, kiek keičiasi visuomenės požiūris į romų tautybės žmones, kokių mastu diskriminacijos apraiškos yra nukreiptos į romus. Posėdyje dalyvavo taboro gyventojai, savivaldybės, Tautinių mažumų departamento, Romų visuomenės centro atstovai, pažangus romų jaunimas. Po diskusijų ŽTK pirmininkas Valerijus Simulikas pažadėjo surengti bendrą policijos vadovų ir romų bendruomenės atstovų susitikimą bei aptarti, kaip vykdyti pareigą neviršijant įgaliojimų ir kaip bendruomenė turėtų prisidėti, kad romų vaikai nepatirtų baimių ir nematytų brutalaus elgesio pavyzdžių. V. Simulikas sakė, kad komitetas aiškinsis, ar organizuojamos tabore ekskursijos nepažeidžia romų bendruomenės narių orumo ir nepripusdėda prie neigiamo visuomenės požiūrio į romus, bus domimasi kuo pagrįstas yra tautybės įrašymas į teisės pažeidimo protokolą, ir nesant aiškaus pagrindimo, bus reikalaujama išbraukti šią, sukeliančią prielaidas diskriminacijai, nuostatą. Taip pat komitetas domėsis, ar neapykantos tautiniu pagrindu kurstymas internete yra atpažįstamas teisėsaugos, ar pareigūnai pakankamai turi žinių apie saviraiškos ir žodžio laisvės ribas, kai pažeidžiamas teisių proporcingumo principas. Daugiau informacijos:

<http://www.roma.lt/v2/index.php?amogaus-teisia-komitetas-tarptautinaes-tolerancijos-dienos-iavakaraese-lankae-romus>

Kaip vienas iš Žmogaus teisių organizacijų koalicijos narių, RVC aktyviai dalyvauja šioje veikloje, Koalicijos organizuojamose kampanijose. 2017 m. ŽTOK vykdė projektą „Nevyriausybės organizacijas vienijančių asociacijų institucinis stiprinimas“ (remiantis 2017 m. rugpjūčio 28 d. valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartimi tarp Lietuvos žmogaus teisių centro ir Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, sutarties Nr. NOBP1-128), skirtą Žmogaus teisių organizacijų koalicijos

stiprinimui. Projekto rezultatas – Žmogaus teisių organizacijų koalicijos advokacijos viešosios politikos srityje, komunikacijos veiklos strategija. Be to, formalizuotas ilgametis bendradarbiavimas - Žmogaus teisių organizacijų koalicija įregistruota pas notarą ir tapo juridiniu asmeniu.

2017 m. Romų visuomenės centras prisijungė prie Asociacijos „Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas“, aktyviai dalyvauja jos veikloje ir socialinėse kampanijose.

RVC aktyvus ir tarptautinėje veikoje. Kasmet RVC atstovai vyksta į Romų aukščiausio lygio susitikimus Briuselyje

RVC koordinuojant romų jaunimas aktyviai dalyvauja tarptautiniame judėjime „Youth in Action“, nuo 2014 m. reorganizuotame į EK programos ERAMUS+ dalį.

RVC – aktyviai veikiantis Europos tinklo prieš rasizmą (ENAR) narys, Europos romų organizacijų tinklo ERGO Network (European Roma Grassroots Organisations) narys.

Struktūrinių fondų ir SADM finansuojamas projektas

Dirbkime kartu su romais - naujos darbo galimybės ir iššūkiai projekto Nr. 08.3.1.-ESFA-V-412-01-0001

Projekto tikslas:

Teikti integracijos į darbo rinką paslaugas romams, siekiant išvengti jų socialinės atskirties

Projekto uždaviniai:

- Sudaryti sąlygas romams įsitraukti į darbo rinką, skatinti motyvaciją dirbti, naudojant inovatyvias karjeros ugdymo priemones, sudaryti sąlygas įgyti ir kelti kvalifikaciją; įsitvirtinti ir dalyvauti visuomenės gyvenime;
- Formuoti teigiamą požiūrį į romų bendruomenę, naikinti stereotipus, keisti darbdavio – darbuotojo santykius įdarbinant romus

Projekto veiklos tiesiogiai prisideda prie veiksmų programos 8 prioriteto 8.3.1 konkrečiau uždavinio „Padidinti labiausiai nutolusių nuo darbo rinkos asmenų integraciją į darbo rinką“ įgyvendinimo, nes Projekto lėšomis bus finansuojamos romų tautybės asmenų socialinės integracijos paslaugos. Šių paslaugų tikslas yra padėti romų tautybės asmenims integruotis į darbo rinką ir visuomenę ir tokiu būdu išvengti jų socialinės atskirties

Projektas prisideda prie Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2015–2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. ĮV-

48, 1 priedo 3.1.4 papunkčio priemonės „Teikti integracijos į darbo rinką paslaugas romams, siekiant išvengti jų socialinės atskirties“ įgyvendinimo.

Projektą įgyvendina 6 romų organizacijos, dalyvavusios projekto koncepcijos bei paraiškos kūrimo ir kurios šiuo metu tarpusavyje pasiskirstė veiklų įgyvendinimo funkcijas.

Pareiškėjas – VšĮ Romų visuomenės centras – atsakingas už partnerių koordinavimą, projekto veiklų valdymą, išteklių ir išlaidų planavimą, rizikos ir pokyčių valdymą, projekto veiklų ataskaitų rengimą.

Partneriai atsakingi už tiesioginį darbą su romais, socialinių, konsultacinių, tarpininkavimo paslaugų teikimą, projekto veiklų vykdymą.

Lietuvos čigonų bendrija „Čigonų laužas“ (Vilnius) – Prezidentė Ariana Bagdonavičiūtė

Lietuvos čigonų bendrijos „Čigonų laužas“ Šalčininkų rajono skyrius (Eišiškės) –

Pirmininkas Jonas Matuzevičius

Lietuvos romų bendruomenė (Vilnius) – Pirmininkas Išvanas Kvik

Romų integracijos namai (Vilnius) – Pirmininkė Božena Karvelienė

Romų integracijos centras (Šiauliai) – Prezidentė Kansuela Mačiūlevičiūtė

Projektas įgyvendinamas Vilniaus mieste, skiriant ypatingą dėmesį Kirtimų gyventojams, Šiauliuose, Vilniaus, Šalčininkų, Varėnos rajonuose, 2018 m. startavo ir Panevėžyje.

Iš viso projekto veikloms skirta 868 860 eurų 4 metams, iš jų:

Individualus konsultavimas, socialinių problemų sprendimas – 170 147 eurų

Sociokultūrinės paslaugos – 42 019 eurų

Romų tarpininkų veikla – 133 690 eurų

Viešinimas – 7 620 eurų

Profesinis orientavimas, karjeros ugdymas, bendrųjų įgūdžių ugdymas (lietuvių, anglų kalbos, kompiuterinio raštingumo, vairavimo B ir C-CE kategorijų kursai), profesinis mokymas ir praktinių darbo įgūdžių ugdymas darbo vietoje (kursai profesijai įgyti, mentorystė, mokymai darbo vietoje) – 429258 eurų (49%).

Projekto vykdytojai susidūrė su šiomis problemomis:

- projekto lėšų apyvarta: pagrindinės veiklos – profesiniai mokymai, mokymai darbo vietoje – nevykdomos dėl nepakankamo išsilavinimo lygio;
- neefektyvus profesinis orientavimas: dalyviai nesidomi šia paslauga, renkasi jiems žinomas, tačiau neprieinamas profesijas – kirpėjų, kepėjų, ūkininkų ir t.t.;
- nevykdoma romų kavinės steigimo veikla dėl priežasčių, kurių projektas įtakoti negali.

Tai neišvengiamai trukdo pasiekti reikiamų rodiklių.

Laukiami rezultatai:

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio matavimo vnt.	Planuojama rodiklio reikšmė
Produkto rodikliai		
Socialiai pažeidžiami asmenys, dalyvavę socialinei integracijai skirtose ESF veiklose	Skaičius	300
Romų tautybės asmenys, gavę sociokultūrines paslaugas	Skaičius	300
Rezultato rodikliai		
Socialiai pažeidžiami asmenys, kurie po dalyvavimo socialinei integracijai skirtose ESF veiklose pradėjo ieškoti darbo, mokytis arba dirbti, įskaitant savarankišką darbą	Procentai	40

PASIEKTI REZULTATAI 2016 – 2017

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio matavimo vnt.	Planuojama rodiklio reikšmė
Produkto rodikliai		
Socialiai pažeidžiami asmenys, dalyvavę socialinei integracijai skirtose ESF veiklose	Skaičius	220 Vilnius 110 Šiauliai 66 Šalčininkų r. (Eišiškės, Purvėnai, Varėna) 38 Panevėžys ir Marijampolė po 3
Romų tautybės asmenys, gavę sociokultūrines paslaugas	Skaičius	129 Sporto užsiėmimuose Eišiškėse ir Vilniuje dalyvauja 27 romai; Tradiciniame romų muzikos jaunimo festivalyje Šiauliuose dalyvavo 43 romai; Mokymuose lyčių lygybės tema Vilniuje, Eišiškėse ir Šiauliuose dalyvavo 45 romų; Mokymai „Romų moterų įgalinimo veiklų užtikrinimas“ dalyvavo 14 romų.

Rezultato rodikliai		
Socialiai pažeidžiami asmenys, kurie po dalyvavimo socialinei integracijai skirtose ESF veiklose pradėjo ieškoti darbo, mokytis arba dirbti, įskaitant savarankišką darbą	Procentai	22 48 dalyviai pateikė darbo sutartis, individualios veiklos arba užsiregistravo Darbo biržoje 7 siekia išsilavinimo formalaus ugdymo sistemoje 3 įgyja profesiją

Veiklos planai ir prognozės ateinantiems finansiniams metams

Romų visuomenės centras pateikė paraiškas Tautinių mažumų kultūros ir integracijos centro veiklos projekto dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto konkursui ir 2018 m. vasario 19 d. pasirašė sutartis su Tautinių mažumų departamentu prie LR Vyriausybės dėl šių projektų vykdymo: „Romų vaikų ir paauglių užimtumo užtikrinimas, siekiant integruotinus į Lietuvos visuomenę“ bei „Lietuvos romų istorinės medžiagos kaupimas ir sklaida“.

2018 m. pratęsta sutartis, pasirašyta LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų dienos centro programos rėmuose, projektui „Laipteliai į viršų“ vykdyti.

Su Vilniaus m. savivaldybe pasirašytos sutartis dėl ikimokyklinės grupės finansavimo pagal „mokinio krepšelio“ programą ir dėl Neformalaus vaikų švietimo programos finansavimo.

Vilniaus m. savivaldybė 2009 m. neįvykdė savo įsipareigojimų pagal sutartį ir liko skolinga 27 tūkst. litų. Nuo to laiko RVC prašo pripažinti ir grąžinti skolą.

Romų visuomenės centras aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, ir ketina skirti tai veiklai daug laiko ir pastangų. Tačiau projektinė veikla ne finansuoja pastato ir aptarnaujančio personalo išlaikymo. Todėl tikimasi, kad dalininkai užtikrins tokių būtinų išlaidų finansavimą

2017 m. FINANSINĖ INFORMACIJA

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras dalininkai ir jų įnašų vertė:

Dalininko pavadinimas	Įnašo vertė, Eur
Tautinių mažumų departamentas prie LR Vyriausybės	29
Vilniaus miesto savivaldybė	29
Lietuvos vaikų fondas	29
Lietuvos čigonų bendrija „Čigonų laužas“	29

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centro per 2017 metus gautos lėšos ir jų šaltiniai:

Iš Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės – 59958 Eur iš valstybės biudžeto pagal programą „Romų tautinės mažumos švietimo, kultūros puoselėjimo ir integracijos skatinimas“;

Iš Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės – 9250 Eur pagal 2016 m. rugpjūčio 25 d. tarpininkavimo paslaugų teikimo sutartį Nr. Sp-43;

Iš Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės – 1000 Eur - Seminaro "Bendrosios narkomanijos prevencijos programa" organizavimas;

Iš Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės – 2972 Eur - Sieninio kalendoriaus parengimo ir leidybos paslaugos pagal 2017-06-20 paslaugų teikimo sutartį Nr. Sp-55;

Iš Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iš valstybės biudžeto – 14500 Eur pagal Vaikų dienos centro programą projektui „Laipteliai į viršų“;

Iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos:

- Iš Švietimo, kultūros ir sporto departamento: - 9400 Eur pagal programą „Moksleivio krepšelio finansavimas Romų centre“, iš jų - 9400 Eur iš Mokinio krepšelio lėšų,

- 3690 eur pagal programą Neformalusis vaikų švietimas

- Iš Vilniaus m. savivaldybės biudžeto – 406.50 Eur speciali tikslinė dotacija mažas pajamas turinčių šeimų mokinių nemokamam maitinimui, iš jų: 359.74 Eur (maisto produktų įsigijimui), 46.76 Eur (gamybos išlaidoms);

- Iš Vilniaus m. savivaldybės biudžeto – 2550 Eur pagal vaikų vasaros poilsio programą „Mokėk ilsėtis neveltui“;

- Iš Vilniaus m. savivaldybės biudžeto – 4500 Eur pagal „Socialinės apsaugos plėtojimas, skurdo bei socialinės atskirties mažinimas“ programą Vaikų dienos centrų projektams;

Iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, ES struktūrinių fondų lėšos – 110746.68 Eur pagal projektą „Dirbkime kartu su romais - naujos darbo galimybės ir iššūkiai“ Nr. 08.3.1.-ESFA-V-412-01-0001 „Romų socialinė integracija“ „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.3.1.-ESFA-V-412

Iš Nuolatinių Lietuvos gyventojų – 53.86 Eur. - 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio parama

Iš Biudžetinės įstaigos Vilniaus miesto socialinės paramos centras:

4000 Eur. – pinigines lėšas aprūpinti kietuoju kuru pagal 2017 m. lapkričio 02 d. sutartį Nr. 5-141.

Pagal 2017 m. rugpjūčio 31 d. Jungtinės veiklos sutartį Nr. SOCMIN-2017-08-31/01 - projektas „Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinis stiprinimas“ - Lietuvos žmogaus teisių centras - Iš Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iš valstybės biudžeto - 1810 Eur.

Pagal 2017 m. vasario 2 d. Jungtinės veiklos sutartį su Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė – 6677 Eur - projektas „Rekomendacijų dėl veiksmų kovojant su antisemitizmu ir romofobija Lietuvoje, paruošimas ir viešinimas“. Projektą remia EVZ fondas (Vokietija).

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centro įsigyto ir perleisto ilgalaikio turto per 2017 m. finansinius metus nebuvo.

Įstaigos užbalansinėje apskaitoje apskaitomas panaudos pagrindais gautas ilgalaikis materialus turtas – LR Valstybei nuosavybės teise priklausančios patalpos, esančios Vilniuje, Metalo g.23A.

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centro valdymo išlaidoms priskirtos įstaigos vadovo darbo užmokestis.

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras sąnaudos per 2017 m. finansinius metus – 254540.61 Eur, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui su mokesčiais – 167043.42 Eur.

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras darbuotojų skaičius 2017 m. finansinių metų pradžioje - 27, 2017 m. pabaigoje – 31.

Duomenys apie vadovą, išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms vadovo išmokoms:

Duomenys apie vadovą	Išlaidos vadovo darbo užmokesčiui (Priskaitytas DU) 2017 m. , Eur	Dienpinigių išmokos per 2017 m., Eur
Direktorė	25173	744

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras kolegialių organų per 2017 m. neturėjo;

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras išmokų su viešosios įstaigos dalininkais neturėjo.

Direktorė

Svetlana Novopolskaja